

Aspecte practice și legale în legătură cu instalarea și gestionarea mijloacelor de supraveghere video:

1. Urmează a menționa că, utilizarea supravegherii prin intermediul mijloacelor video reclamă respectarea anumitor cerințe și garanții din partea proprietarului/gestionarului sistemului de supraveghere video în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul acestuia, care sunt reglementate prin Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal (în continuare – Legea nr. 133/2011).

În ordinea art. 3 din legea prenotată:

- **date cu caracter personal** reprezintă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale;

- **prelucrarea datelor cu caracter personal** reprezintă colectarea, transmiterea, utilizarea, înregistrarea, stocarea sau dezvăluirea datelor cu caracter personal, precum și orice alte operațiuni de prelucrare a imaginilor video, care permit identificarea directă sau indirectă a persoanelor fizice în cadrul unor sisteme de evidență care utilizează mijloace de supraveghere video;

- **operator** reprezintă persoana fizică sau persoana juridică de drept public sau de drept privat, inclusiv autoritatea publică, orice altă instituție ori organizație care, în mod individual sau împreună cu altele, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute în mod expres de legislația în vigoare.

Astfel, prin instalarea și gestionarea sistemului de supraveghere video care captează date cu caracter personal ale persoanelor terțe, urmare a **stabilirii scopurilor și mijloacelor de prelucrare a datelor cu caracter personal, orice persoană fizică/juridică indubitabil obține calitatea de operator de date cu caracter personal**, precum este definit de norma enunțată supra.

Respectiv, persoana fizică sau juridică (restaurante, marketuri, întreprinderi, etc.) de drept public sau privat, este în drept să dețină și să utilizeze mijloace video, cu condiția întrunirii cerințelor prevăzute de legislația din domeniul protecției datelor cu caracter personal.

În context, principiile de protecție a datelor cu caracter personal, sunt redate în art. 4 alin. (1) lit. a), b), c) din Legea 133/2011, potrivit căruia datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: **prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; colectate în scopuri determinate, explicite și legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior; exacte și dacă este necesar actualizate.**

În sensul art. 5 din Legea 133/2011, prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal, precum și în condițiile statuate la alin. (5) al articolului enunțat, spre exemplu: pentru realizarea unui interes legitim al operatorului sau al terțului căruia îi sunt dezvăluite datele cu caracter personal, cu condiția ca acest interes să nu prejudicieze interesele sau drepturile și **libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal** (realizarea unui interes legitim al operatorului ar putea fi: protejarea proprietății și a bunurilor; existența unui pericol pentru viață; acumularea unor probe pentru a putea fi prezentate organelor competente).

Indiferent de sectorul public sau privat, operatorii, atât persoane fizice cât și juridice sunt obligate să respecte rigorile cadrului normativ aferent protecției datelor cu caracter personal, și

anume: asigurarea condițiilor de bază pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv realizarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal; evaluarea impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor; desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor cu caracter personal; a măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru asigurarea confidențialității și securității datelor cu caracter personal.

Aspecte privind supravegherea video în domeniul locativ

Art. 546 alin. (1) și (2) din Codul civil statuează că, *fiecare coproprietar are dreptul de a folosi bunul de proprietate comună pe cote-părți în măsura care nu schimbă destinația lui și **nu aduce atingere drepturilor celorlalți coproprietari**, iar modul de folosire a bunului comun se stabilește prin acordul coproprietarilor sau, în caz de divergențe, prin hotărâre judecătorească în baza unei aprecieri echitabile a intereselor tuturor coproprietarilor.*

Potrivit art. 3 din Legea nr. 187 din 14.07.2022 cu privire la condominiu (în continuare – Legea nr. 187/2022):

condominiu – ansamblu format dintr-un teren cu una sau, în condițiile art. 10, mai multe clădiri în care există unități care fac obiectul dreptului de proprietate exclusivă și părți comune care fac obiectul dreptului de proprietate comună, care sunt destinate folosinței sau utilității mai multor proprietari;

părți comune – terenul și părțile clădirii din condominiu care nu sunt unități și sunt destinate folosinței tuturor proprietarilor din condominiu sau unora dintre aceștia, precum și alte bunuri care, potrivit legii sau actului de constituire a condominiului, sunt destinate folosinței comune de către toți proprietarii din condominiu sau de unii dintre aceștia;

teren al condominiului – teren, în hotarele stabilite, pe care este situată clădirea condominiului și terenul aferent necesar pentru deservirea proprietarilor din condominiu și exploatarea corespunzătoare a clădirii, care constituie proprietate comună pe cote-părți a tuturor proprietarilor din condominiu. În cazul în care proprietarii părților comune dețin doar un drept de suprafață asupra terenului condominiului sau un alt drept prevăzut de legislație, acest drept asupra terenului face parte din părțile comune, iar referințele din prezenta lege la „teren” se consideră referințe la dreptul respectiv asupra terenului.

Potrivit art. 11 alin. (1) din legea prenotată, constituie părți comune următoarele:

a) terenul, în hotarele stabilite, pe care sunt amplasate clădirea și anexele, compus atât din suprafața construită, cât și din cea neconstruită, care, potrivit naturii sau destinației clădirii, asigură accesul, exploatarea corespunzătoare a clădirii și deservirea proprietarilor. Delimitarea hotarelor acestui teren se efectuează în conformitate cu legislația și documentația de urbanism, respectând reglementările privind spațiul minim necesar pentru zonele rezidențiale (zonă de odihnă, teren de joacă, locuri de parcare etc.);

b) clădirea propriu-zisă cu toate anexele, elementele de echipament comun, inclusiv părțile de infrastructură aferente acestora care traversează unitățile și părțile comune;

c) fundația, locurile de trecere, scările și casa scârilor, coridoarele, pereții perimetrali și despărțitori dintre proprietăți și/sau spații comune și subsolul, destinate folosinței în comun, coșurile de fum, holurile, rețelele de alimentare cu apă potabilă și apă caldă menajeră și rețelele de canalizare, rețelele electrice, de comunicații electronice, de alimentare cu energie termică și gaze de la bransament/racord până la punctul de distribuție către unitățile aflate în proprietate exclusivă, canalele pluviale, paratrăsnetele, antenele colective, podul și pivnițele, destinate folosinței în comun, boxele, spălătoria, uscătoria, ascensorul, interfonul (partea de instalație de pe proprietatea comună), rezervoarele de apă, centrala termică proprie a clădirii, tubulatura de evacuare a deșeurilor menajere, structura de rezistență, fațadele, acoperișul, terasele;

d) alte spații din clădire care nu aparțin proprietarilor în exclusivitate și care sunt concepute pentru a satisface nevoile sociale și de viață ale proprietarilor, inclusiv spațiul destinat agrementului, dezvoltării culturale, educației fizice și sportului, terenul de joacă pentru copii;

e) curțile, grădinile și căile de acces amplasate în limitele terenului condominiului.

Totodată, se reține dispozițiile art. 34 alin. (3) lit. t) din Legea nr. 187/2022, potrivit cărora **adunarea generală are competența exclusivă de a aproba instalarea ori menținerea pe oricare parte comună a camerelor de supraveghere video.**

Dat fiind faptul că asociația de coproprietari în condominiu (în continuare – A.C.C.), ca persoană juridică, reprezintă interesele comune ale membrilor, nu și interesele fiecărui membru în parte, cert este că dezbaterile privind instalarea camerelor video are loc **doar în cadrul adunării generale**, a cărei finalitate se consemnează în proces-verbal. Decizia adoptată trebuie să nu trezească dubii asupra conținutului său, să întrunească argumente care justifică necesitatea și oportunitatea utilizării sistemelor de supraveghere video.

Modalitatea de adoptare a deciziilor asociației de coproprietari (inclusiv și numărul necesar de voturi în acest sens) este prevăzută de Legea nr. 187/2022, ordine în care remarcăm că potrivit art. 37 alin. (1) din legea prenotată, **hotărârile adunării generale se adoptă cu mai mult de 1/2 din voturile proprietarilor prezenți sau reprezentați la adunare. În cazul adunării generale prin corespondență sau în formă mixtă, hotărârile adunării generale se adoptă cu mai mult de 1/2 din voturile tuturor proprietarilor din condominiu.**

Astfel, ulterior adoptării deciziei adunării generale, în vederea conformării la prevederile legale privind prelucrarea datelor cu caracter personal, A.C.C. trebuie:

- să elaboreze și să aprobe reglementările referitoare la modalitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal în sistemul de evidență al supravegherii video, la care se va anexa:
 - planul schematic al locațiilor, cu indicarea instalării camerei de supraveghere video, unghiul ei de captare;
 - capturile video a fiecărei camere de supraveghere video instalate, pe suport de hârtie;
 - decizia aprobată de adunarea generală a A.C.C. ce vizează instalarea sistemului de evidență al supravegherii video prin care locatarii blocului locativ consimt expres și necondiționat instalarea camerelor de supraveghere video și regulile de utilizare, și anume: a) scopul instalării sistemului de supraveghere video de către operator; b) numărul și locul de amplasare a camerelor de supraveghere video, cu condiția ca camerele de supraveghere video se fie montate în locuri vizibile, să nu prejudicieze drepturile și libertățile fundamentale sau interesul persoanelor vizate, dat fiind faptul că intruziunea nejustificată în viața privată a locatarilor/locatorilor prin orientarea camerei de supraveghere video, în mod direct, către ușile apartamentelor, astfel încât să surprindă imagini din interior, precum și utilizarea mijloacelor de supraveghere video ascunse ori disimulate, este ilegală.
- să afișeze pictograma în spațiile monitorizate, care să conțină o imagine reprezentativă, poziționată la o distanță rezonabilă de locurile unde sunt amplasate echipamentele de supraveghere, astfel încât să poată fi văzută de orice persoană;
- să desemneze persoana responsabilă cu protecția datelor, ținând cont de prevederile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 133/2011;
- să realizeze evaluarea impactului asupra protecției datelor, în condițiile prevăzute la art. 23 din legea precitată;
- la realizarea impactului asupra protecției datelor, să solicite avizul de la persoana responsabilă cu protecția datelor.

Reieșind din cele relatate supra, menționăm că, în cazul în care se decide efectuarea supravegherii video a spațiului comun din condominiu, atunci doar A.C.C. va avea temeiul legal de prelucrare a datelor cu caracter în acest scop, deținând calitatea de operator.

Aspecte privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemului de supraveghere video pentru nevoie personale sau familiale

Este de menționat că, potrivit art. 2 alin. (4) din Legea nr. 133/2011, *domeniul de acțiune al prezentei legi nu se extinde asupra prelucrării datelor cu caracter personal efectuate de către operatori exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților datelor cu caracter personal.*

Totodată, se reține că prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul unui sistem de supraveghere video în scopul protejării proprietății, poate avea loc în următoarele condiții:

1) **În cazul în care camerele de supraveghere video captează în exclusivitate spațiul privat, utilizat de proprietarul/gestionarul camerelor în scopuri personale și de familie** – prelucrarea de date cu caracter personal este exceptată de la aplicabilitatea Legii nr. 133/2011, potrivit art. 2 alin. (4), dacă prin aceasta nu se încalcă drepturile subiecților ale căror date sunt prelucrate prin intermediul acestora.

2) **În cazul în care unghiul de captare al camerelor de supraveghere video excede spațiul privat al proprietarului/gestionarului camerelor, utilizat pentru nevoi personale sau familiale**, intervine aplicabilitatea legii precitate.

În acest caz:

- dacă unghiurile de captare ale camerelor sunt orientate către proprietatea privată a persoanelor terțe (inclusiv casele, gardul vecinilor, ușile apartamentelor), atunci prelucrarea datelor prin intermediul acestor camere poate avea loc, doar în cazul deținerii consimțământului scris al persoanelor terțe vizate.

De asemenea, supravegherea video poate cuprinde și o parte din spațiul public, cu condiția că unghiul de captare a imaginilor video să fie pertinent și neexcesiv scopurilor declarate, adică să cuprindă suprafața deținută cu titlu de proprietate sau de folosință, fiind redus la maxim captarea spațiului public adiacent.

În cazurile specificate la pct. 2:

- operatorul este obligat să se conformeze obligației de afișare a pictogramei în spațiile monitorizate, care să conțină o imagine reprezentativă, poziționată la o distanță rezonabilă de locurile unde sunt amplasate echipamentele de supraveghere, astfel încât să poată fi văzută de orice persoană. La fel, atragem atenția că, această pictogramă trebuie să conțină datele de contact ale operatorului și nu datele de contact ale agenților economici ce prestează servicii de instalare ale sistemelor de supraveghere video;

- operatorul este obligat să asigure măsurile organizatorice și tehnice necesare pentru asigurarea confidențialității și securității datelor cu caracter personal prelucrate, în conformitate cu prevederile art. 29 și art. 30 din Legea nr. 133/2011, precum și respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal, stabilite de Capitolul III al legii precitate.

Supletiv, atragem atenția asupra dispozițiilor art. 74¹ din Codul contravențional:

- alin. (1) - *nerespectarea condițiilor de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5) [...];*

- alin. (3) - *încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție și de a nu fi supus unei decizii individuale [...].*

Pentru oricare alte informații suplimentare, pot fi contactate persoanele responsabile din Direcția prevenire, supraveghere și evidență din cadrul Direcției generale supraveghere și conformitate a CNPDCP la numărul de telefon 0-22 811-801/811-802 sau e-mail dpse@datepersonale.md.